

Н.М. Штангей, доц. (ХДУХТ, Харків)

НАЙВАЖЛИВІШІ КРИТЕРІЇ ВІДБОРУ ВИПУСКНИКІВ ВНЗ У СВІТЛІ ПИТАНЬ ЇХ ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ

Одним із перших запитань, що надходять до приймальної комісії від абітурієнтів та їх батьків під час знайомства з ВНЗ, є запитання про стан і успішність працевлаштування випускників після закінчення навчання. Ця проблема турбує студентів у процесі навчання та максимально виявляється після отримання дипломів. Чи може навчальний заклад на 100% гарантувати своїм студентам отримання бажаного робочого місця з отриманої спеціальності? Мабуть, ні. Проте максимально допомогти студентові в цій нелегкій справі ВНЗ зобов'язаний.

Для підвищення результативності роботи в цьому напрямі необхідна участь факультетів, кафедр, викладачів. Це може виявлятися в позааудиторній роботі, шляхом налагодження зв'язків з роботодавцями і в аудиторній роботі зі студентами через надання конкретних рекомендацій.

Сьогодні успішною практикою позааудиторної роботи зі студентами у цьому напрямку стає щорічне проведення ярмарку вакансій, коли запрошені підприємства, організації на базі університету пропонують студентам робочі місця.

Щодо аудиторної роботи, то, на нашу думку, необхідно включати до окремих дисциплін конкретні питання, пов'язані з процедурою працевлаштування, а краще було б виокремити ці питання в самостійний курс, у програму якого можна включити питання документального оформлення процедури прийому на роботу, тобто складання резюме, заяви, автобіографії; елементи психології та набуття практичних навичок спілкування, проведення співбесід; правові питання процедури працевлаштування (основи законодавства України з праці, типові юридичні моменти).

Таким чином, робота зі студентами-випускниками з питань працевлаштування неодмінно має високу практичну користь і повинна проводитися на всіх рівнях з урахуванням сучасних тенденцій у цьому напрямку.

За даними опитування, можна констатувати, що в першу чергу роботодавці дивляться на спеціальність випускника. Окрім цього, важливими є навички проведення співбесід та досвід кандидата на роботу під час стажування. При цьому назва та престиж навчального закладу, або оцінки та середній бал випускника роботодавців цікавлять все менше (наприклад, дані відповідного опитування – 3 та 5%).

Отже, ми можемо визначити, що сьогодні набагато вище оцінюються особисті якості кандидатів: комунікабельність (здібності до спілкування), впевненість у собі, вміння вчитися та набувати досвіду, які виявляються під час співбесід та стажування. Тому сьогодні особливо гостро постає завдання створити таку систему навчального процесу у ВНЗ, яка б не лише гарантувала належний рівень професійної підготовки студентів, але й сприяла б розвитку їх ділових, підприємницьких, ініціативних рис, надавала можливості самостійного навчання і розвитку.

Структурна перебудова економіки зумовила перехід від робочих місць, які вимагають низької кваліфікації у секторі матеріального виробництва, до місць, які вимагають високої кваліфікації у сфері послуг. Тому навчальний процес у закладах вищої освіти має бути більш гнучким, щоб стимулювати професійну мобільність молоді.

Вважаємо за необхідне сформувати ефективну систему використання випускників вищих закладів освіти. Для цього треба розробити нормативно-правове підґрунтя, яке чітко визначало б права, взаємні обов'язки випускників, керівників закладів освіти і замовників кадрів за державним, регіональним і галузевим замовленням; механізм державних гарантій працевлаштування випускників вищих закладів освіти, котрі навчались за державним контрактом; Класифікатор професій робітників, посад службовців і тарифних розрядів за інтегрованими професіями (спеціальностями), відповідні Єдині тарифно-кваліфікаційні довідники робіт і професій робітників (ЄТКД) і Кваліфікаційний довідник посад керівників, спеціалістів і службовців (КД).

Таким чином, для вищих навчальних закладів важливим є питання працевлаштування своїх випускників. Пошук місця роботи може виявитися доволі складним завданням для людини, яка тільки-но отримала диплом про здобуття вищої освіти, якщо до процесу працевлаштування своєчасно не підключиться навчальний заклад. Проте цей процес можна вважати головною метою здобуття освіти, і від його результативності й успішності залежить престиж як окремого факультету, спеціальності, так і вищого навчального закладу в цілому.